

Тема 3. Аналіз окремих податків, зборів та платежів

1. Аналіз ПДВ.
2. Аналіз податку на прибуток.
3. Аналіз транспортного податку.
4. Аналіз плати за землю.

1. Аналіз ПДВ.

Завдання та методи аналізу ПДВ наведені на рис. 3.1 і 3.2.

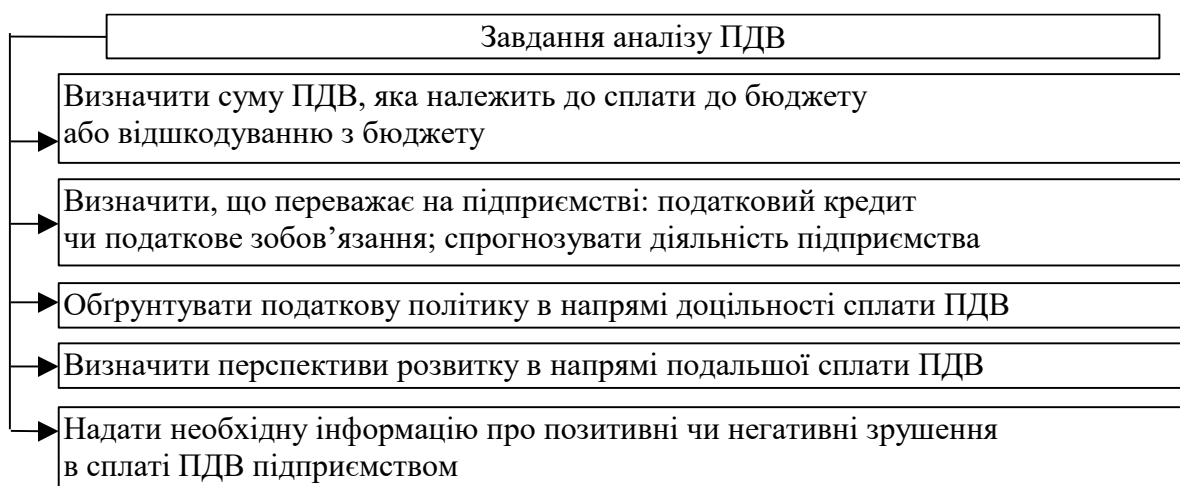

Рис. 3.1. Завдання аналізу ПДВ

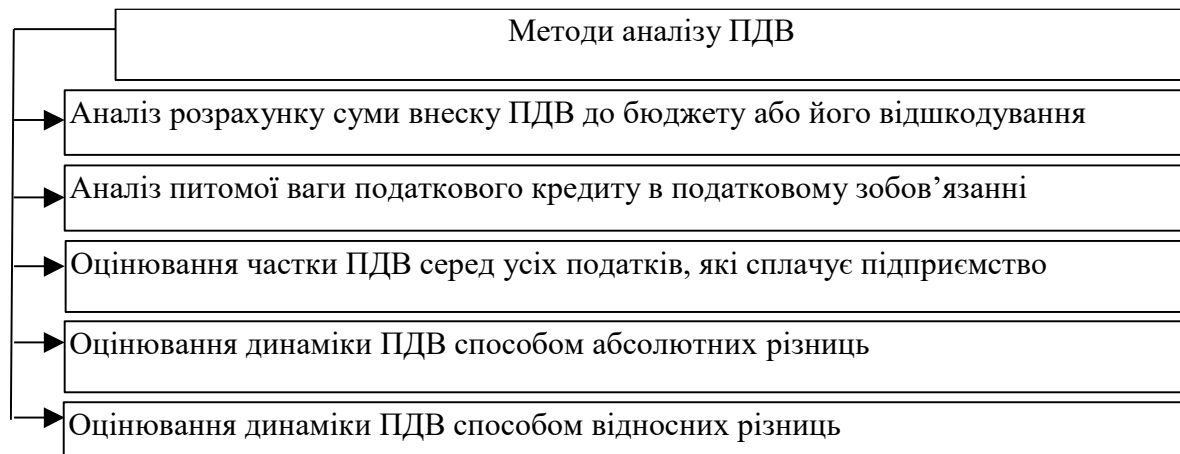

Рис. 3.2. Методи аналізу ПДВ

Підприємство визначає суму ПДВ як різницю між податковим зобов'язанням і податковим кредитом: додатний результат показує суму до сплати, а від'ємний – суму відшкодування.

Для детальнішого аналізу стану розрахунків за податком на додану вартість підприємства пропонуємо визначення питомої ваги податкового кредиту в податковому зобов'язанні, що дає змогу визначити, що переважає на підприємстві – податковий кредит чи податкове зобов'язання, це дає змогу підприємству прогнозувати свою діяльність.

З метою обґрунтування податкової політики підприємства розраховується

частка податку на додану вартість серед усіх податків, які сплачує підприємство.

Важливим для аналізу податку на додану вартість є його динаміка за періодами діяльності підприємства, визначена в сумі, для цього треба розрахувати показник динаміки ПДВ за періодами в сумі, який розраховується як різниця суми податку на додану вартість у звітному періоді і суми податку на додану вартість у попередньому періоді.

Також пропонують розраховувати динаміку податку на додану вартість за періодами у відсотках, для цього треба розрахувати показник динаміки податку на додану вартість за періодами у відсотках:

Динаміка податку на додану вартість надасть необхідну інформацію про позитивні чи негативні зрушення в сплаті податку підприємством.

Перелік основних факторів, які впливають на формування суми ПДВ, подано на рис. 3.3.

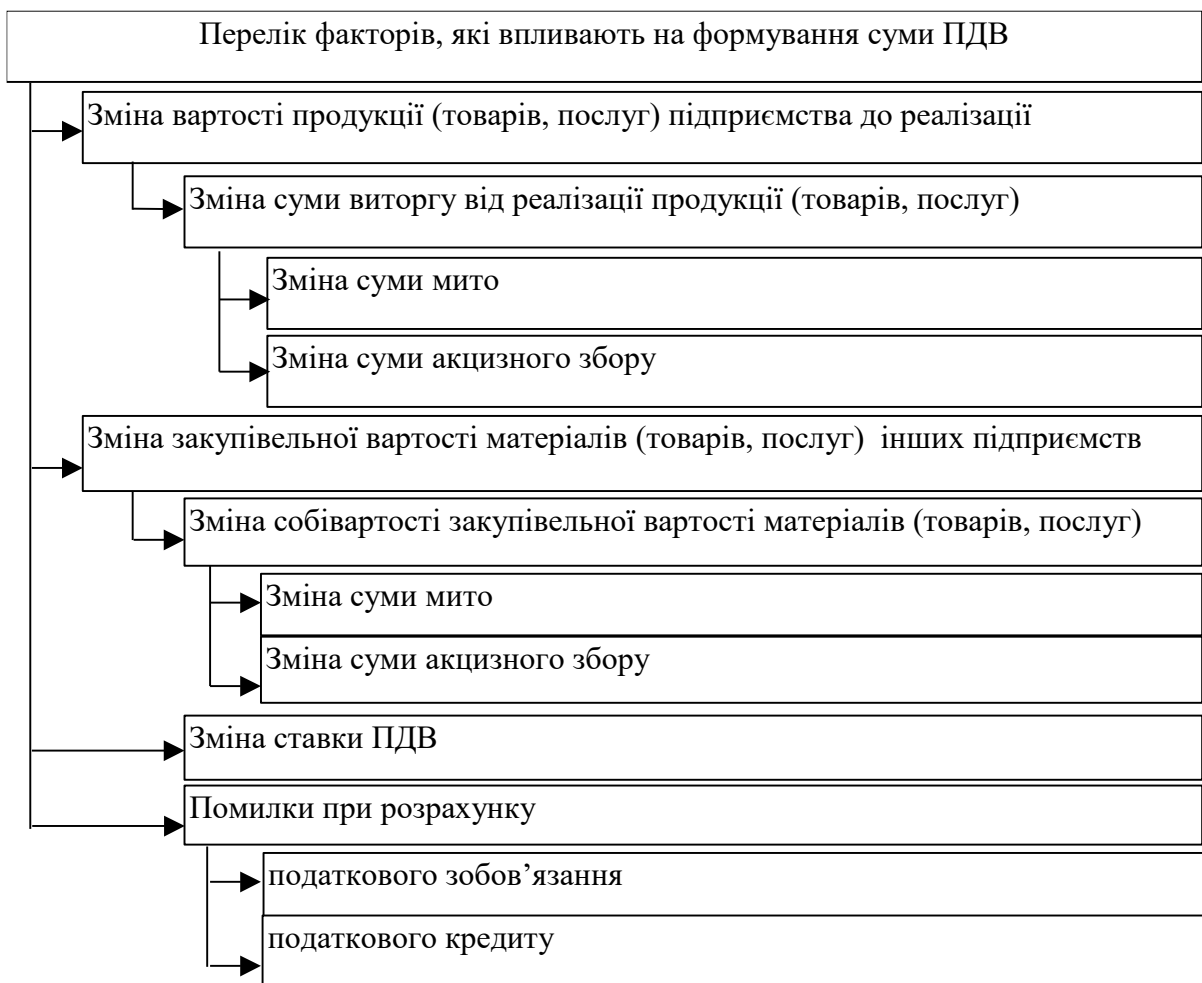

Рис. 3.3. Перелік факторів, які впливають на формування суми ПДВ

2 .Аналіз податку на прибуток.

Завдання і методи аналізу податку на прибуток показано на рис. 3.4. 3.5.

Для аналізу податку на прибуток пропонуємо методи, які включають розрахунок питомої ваги валових витрат у валовому доході підприємства, яка показує, що переважає на підприємстві – дохід чи витрати, це дає змогу підприємству прогнозувати його діяльність.

Також розраховується частка, яку займає податок на прибуток серед усіх

податків, які сплачує підприємство, що дає змогу обґрунтовувати податкову політику підприємства.

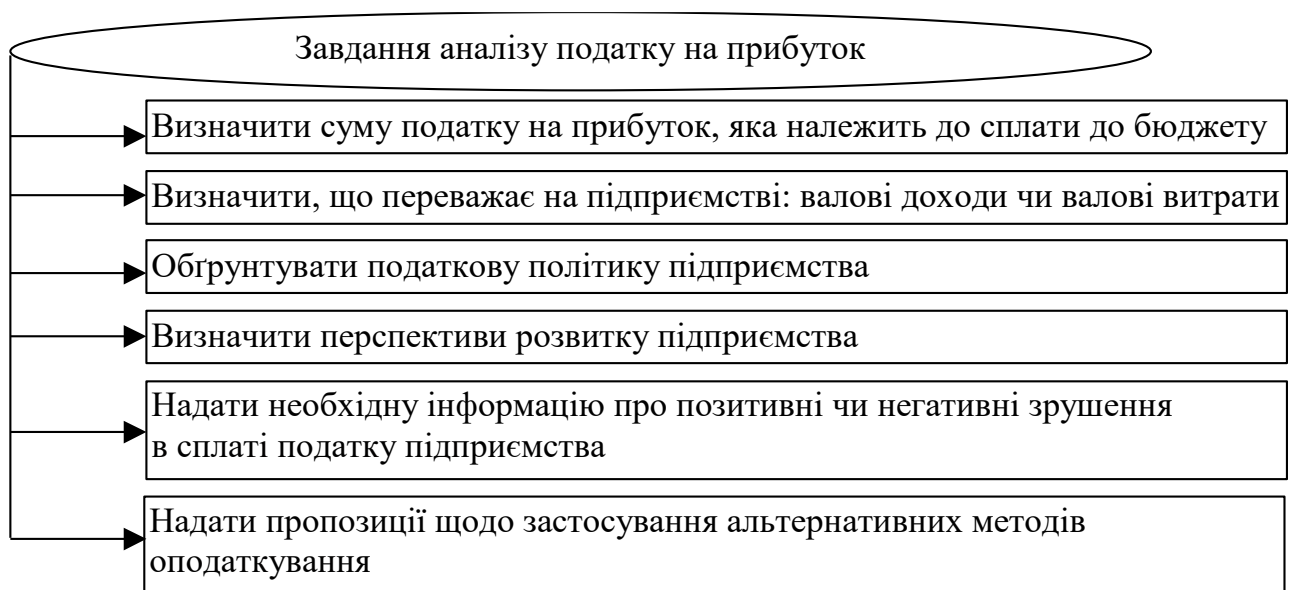

Рис. 3.4. Завдання аналізу податку на прибуток

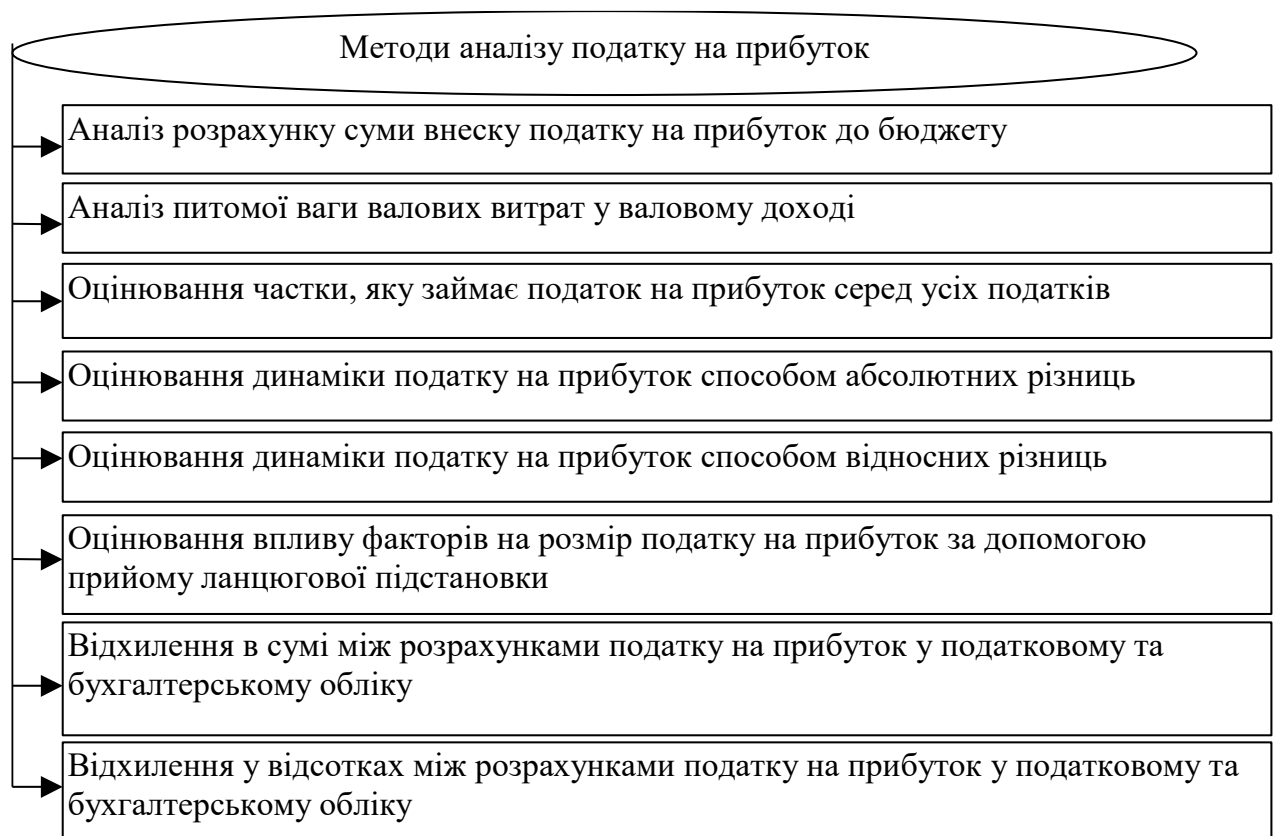

Рис. 3.5. Методи аналізу податку на прибуток

Важливим для аналізу податку на прибуток є його динаміка за періодами діяльності підприємства, визначена в сумі, для цього треба розрахувати показник динаміки податку на прибуток за періодами в сумі.

Показник розраховується як різниця суми податку на прибуток у звітному періоді і суми податку на прибуток у попередньому періоді.

Також пропонуємо розраховувати динаміку податку на прибуток підприємств за періодами у відсотках.

Динаміка податку на прибуток підприємств надасть необхідну інформацію про позитивні чи негативні зрушення в сплаті податку на прибуток підприємства.

Для наочності аналізу стану податку на прибуток ми скомпонували фактори, які впливають на розмір податку на прибуток (рис. 3.6).

Ефективність аналізу податку на прибуток підприємств значною мірою залежить від тимчасових і постійних різниць між податковим та фінансовим обліком, тому пропонуємо розрахувати показник відхилення між податковим і бухгалтерським податком на прибуток у кожному періоді в сумі, як різницю між сумою податку на прибуток підприємств за даними податкового та бухгалтерського обліку.

Для детальнішого аналізу необхідно порівняти доходи та витрати у податковому та бухгалтерському обліку у відсотках. Також пропонують розраховувати показник відхилення між податковим та бухгалтерським податком на прибуток у кожному періоді у відсотках.

Визначене відхилення між податковим та бухгалтерським податком на прибуток у кожному періоді в сумі та відсотках надасть необхідну інформацію про позитивні чи негативні зрушення в нарахуванні податку на прибуток підприємства. При проведенні цього аналізу необхідно особливу увагу приділити значним відхиленням доходів та витрат.

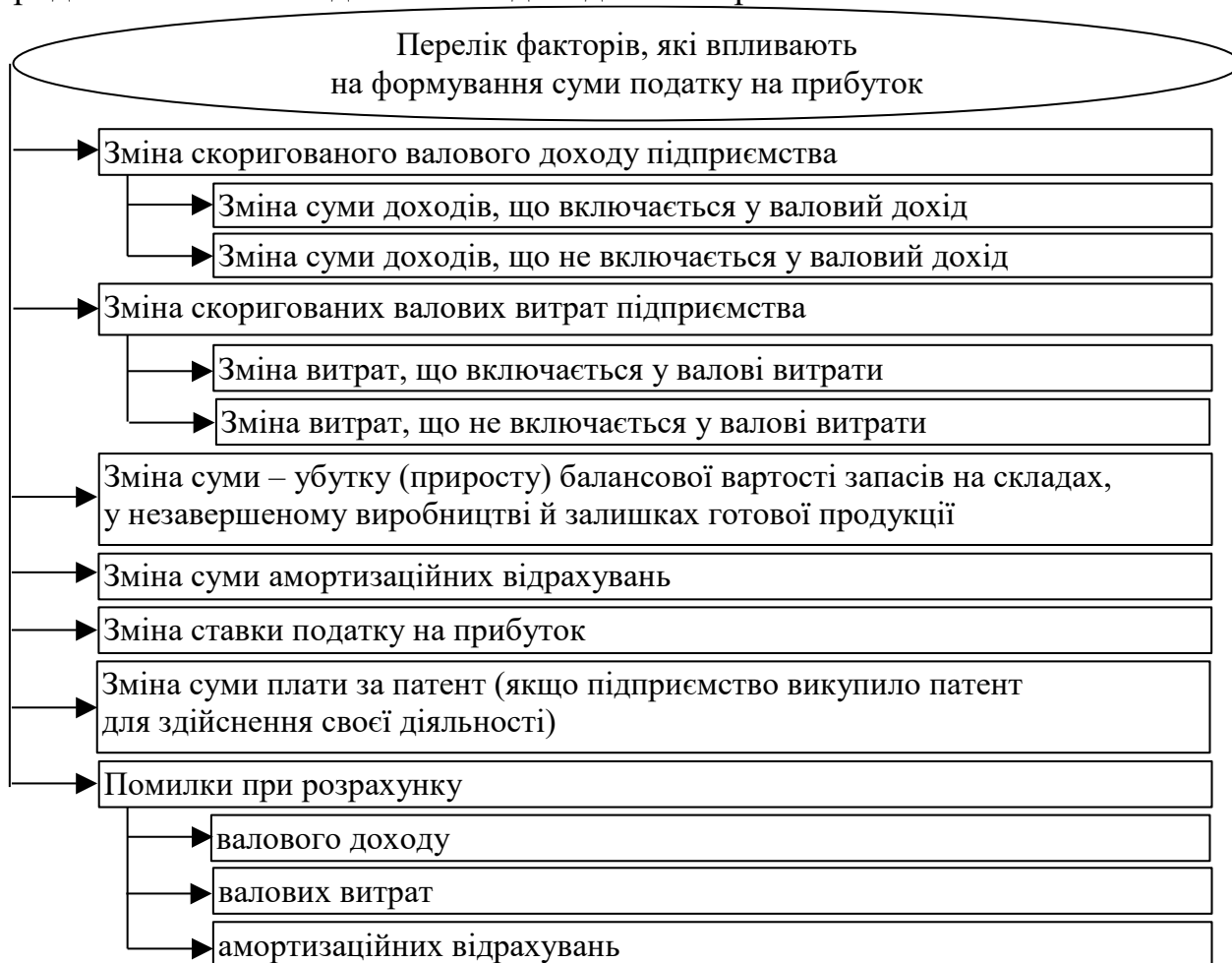

Рис. 3.6. Перелік факторів, які впливають на формування суми податку на прибуток

Зараз деякі великі та середні підприємства, у зв'язку зі скороченням у них штату працівників і доходів, стали відповідати критеріям підприємств малого

бізнесу. Перед переходом із загальної системи оподаткування на спрощену систему треба проаналізувати її переваги та недоліки.

Розрахунок показників для підприємств із загальною системою оподаткування пропонуємо визначати за такими кроками:

1. Сума податкового зобов'язання з ПДВ в сумі доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг):
2. Сума скоригованого валового доходу, одержаного від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг):
3. Сума податкового кредиту:
4. Сума валових витрат від реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг):
5. Сума прибутку до оподаткування:
6. Сума податку на прибуток:
7. Сума загальних витрат підприємства з податком на прибуток:
8. Сума чистого прибутку підприємства:
9. Відсоток податку на прибуток у відношенні до суми чистого прибутку підприємства:
10. Сума ПДВ до сплати до бюджету:
11. Відсоток податку на прибуток та ПДВ у відношенні до суми чистого прибутку підприємства:

3. Аналіз транспортного податку.

Завдання аналізу податку з власників транспортних засобів відображено на рис. 3.7.

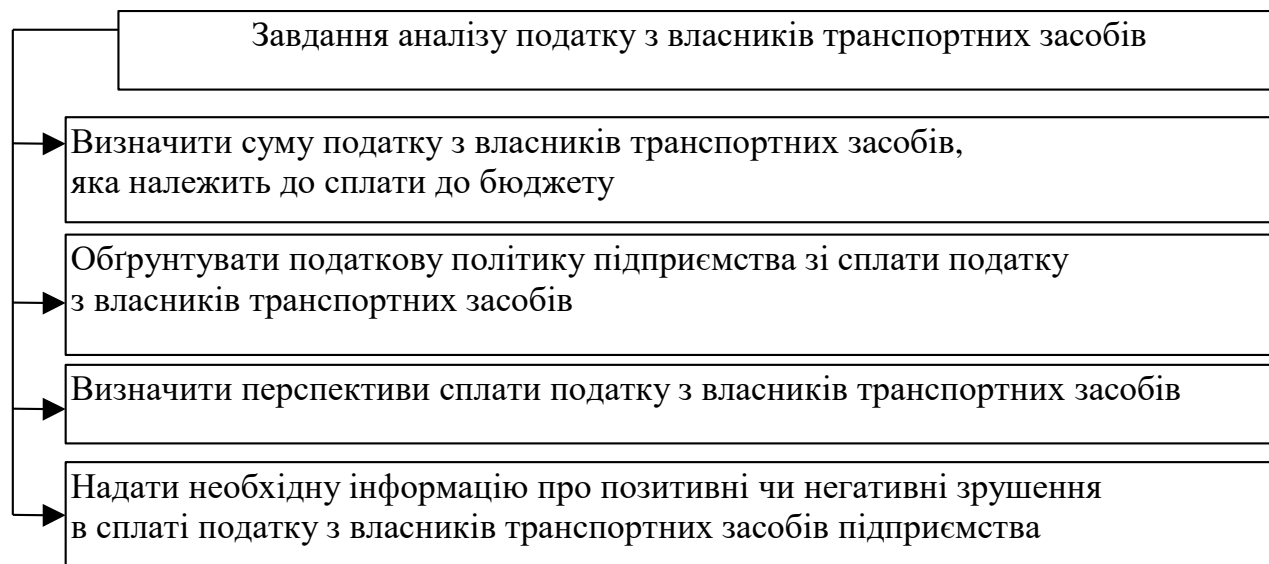

Рис. 3.7. Завдання аналізу податку з власників транспортних засобів

Для аналізу податку з власників транспортних засобів пропонуємо такі методи (рис. 3.8):

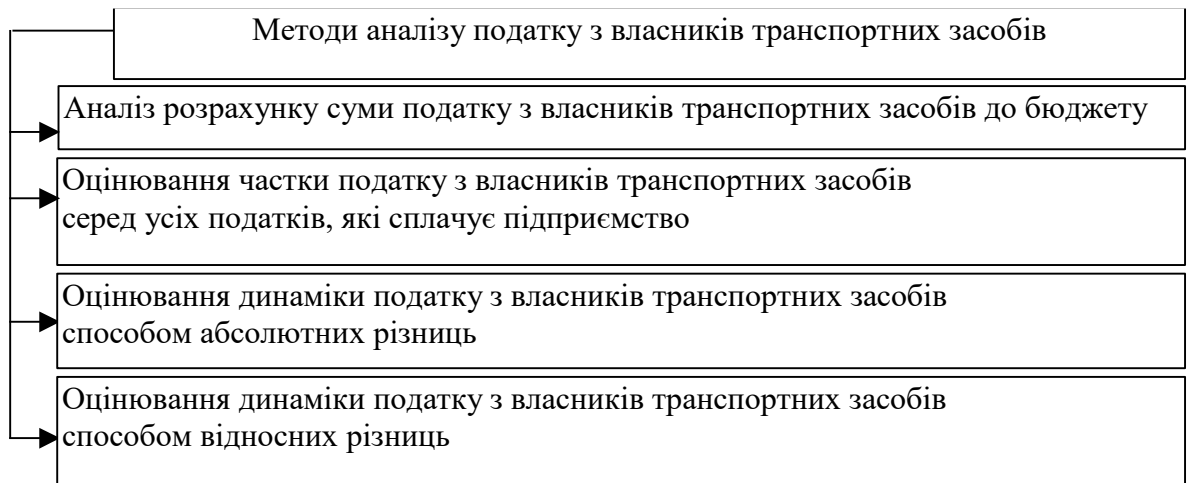

Рис. 3.8. Методи аналізу податку з власників транспортних засобів

Важливим для аналізу податку з власників транспортних засобів є його динаміка за періодами діяльності підприємства, визначена в сумі і у відсотках.

Визначення динаміки податку з власників транспортних засобів надасть необхідну інформацію про позитивні чи негативні зрушення в сплаті податку підприємством.

4. Аналіз плати за землю.

Завдання аналізу плати за землю наведені на рис. 3.9. Для аналізу плати за землю пропонують методи (рис. 3.10), які включають:

- розрахунок суми плати за землю до бюджету, якщо грошову оцінку земель проведено;
- розрахунок суми плати за землю до бюджету, якщо грошову оцінку земель не проведено.

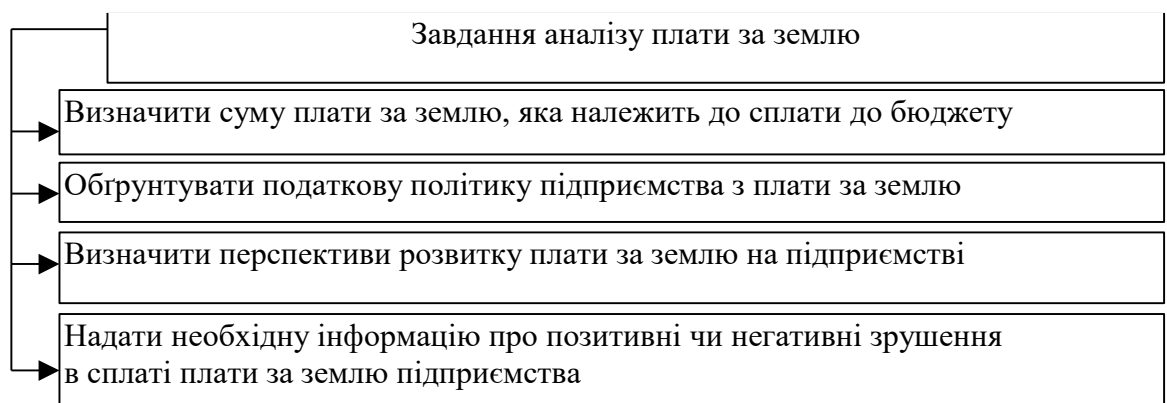

Рис. 3.9. Завдання аналізу плати за землю

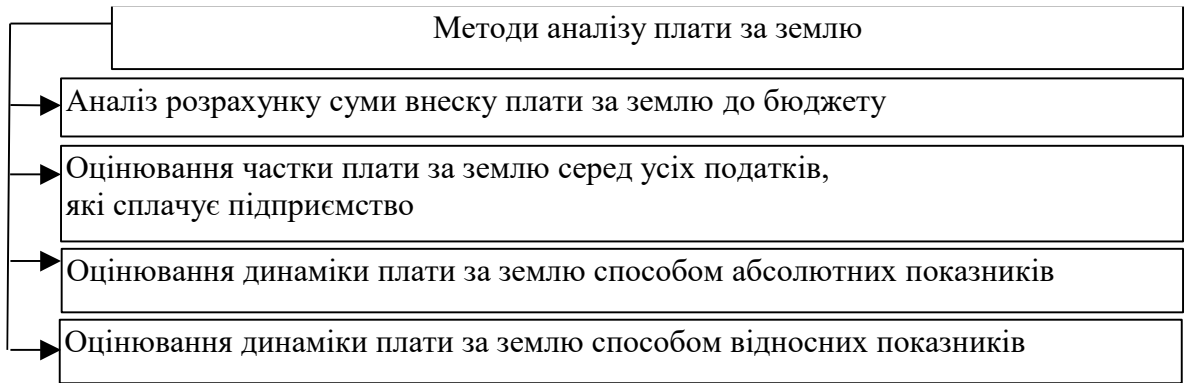

Рис. 3.10. Методи аналізу плати за землю

Підприємство визначає суму плати за землю до бюджету за рік та заповнює податковий розрахунок плати за землю. Причому до аналізу включаються всі земельні ділянки, які значаться на 1 січня поточного року на балансі за рахунком 101 «Земельні ділянки», у тому числі ті, які не використовуються з будь-яких причин.

З'ясовується частка плати за землю серед усіх податків, які сплачує підприємство як відношення суми плати за землю до суми всіх податків, що сплатило підприємство у звітному періоді. Розрахунок показує питому вагу плати за землю в загальному обсязі сплачених податків підприємства, що дає змогу обґрунтувати податкову політику підприємства.

Для аналізу плати за землю важливе значення має його динаміка за періодами діяльності підприємства, визначена в сумі та у відсотках:

Отримані дані свідчатимуть про позитивні чи негативні зрушення в сумі плати за землю підприємства. Перелік основних факторів, які впливають на формування суми плати за землю, наведено на рис. 3.11.

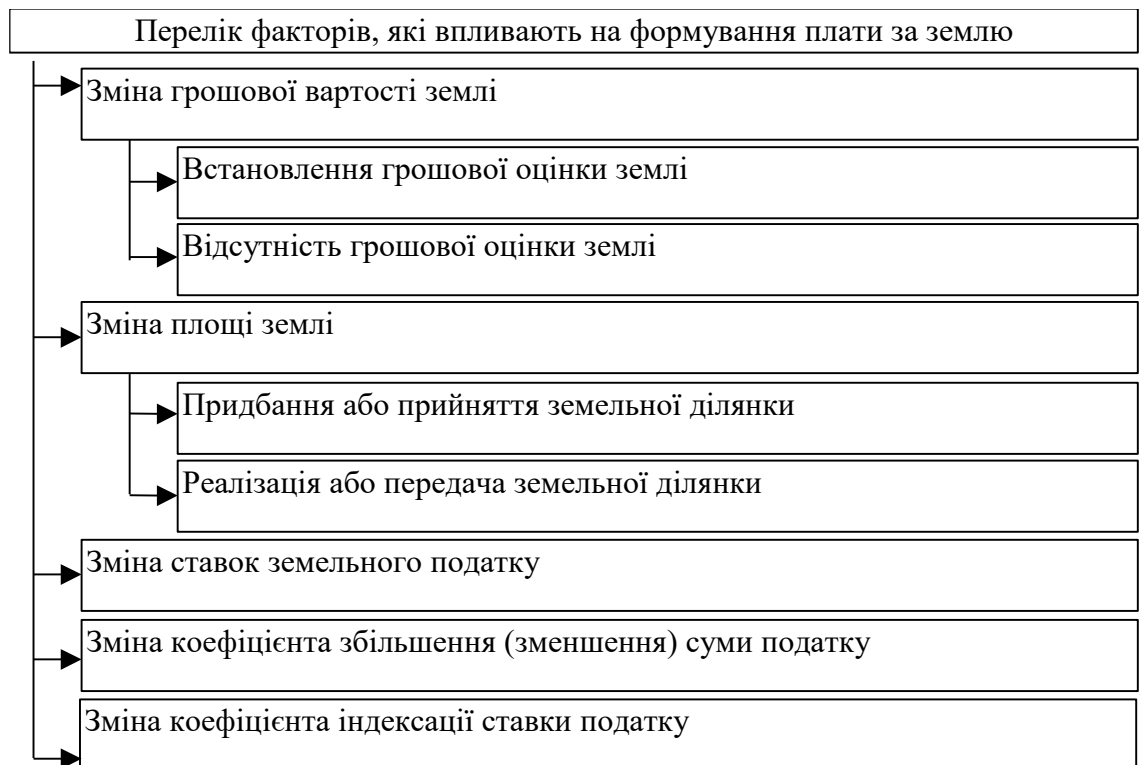

Рис. 3.11. Перелік факторів, які впливають на формування плати за землю

Проведений аналіз дасть змогу виявити помилки в існуючій податковій політиці підприємства, обґрунтувати перспективи її розвитку та запропонувати найкращі рішення щодо застосування альтернативних методів оподаткування, якісно провести аудит податків і підвищити рівень фінансової безпеки підприємства.

За допомогою методичних підходів до аналізу податків підприємства зможуть самостійно визначити найвигідніші умови нарахування та сплати податків.